

**Proef-
lessen**

Taal

Handleiding • Groep 4 • Blok 4

Picto's

Deze opdracht doe je als je tijd hebt.

Deze opdracht doe je alleen.

Deze opdracht doe je samen.

Deze opdracht doe je in een groepje.

Dit is een bewegingsopdracht.

Deze opdracht schrijf je op een blaadje.

Blok 4 Differentiatie

Cheeta-opdracht

De cheeta-opdracht is een extra opdracht aan het eind van elke les, in te zetten als tempodifferentiatie.

Herhalen en toepassen

Extra oefeningen voor Woordenschat en Taal verkennen.

Leerwerkschrift

Opdracht 1 De leerlingen schrijven van een gegeven werkwoord het hele werkwoord, de ik-vorm en de hij-vorm op.

Opdracht 2 De spelleider schrijft op vijf kaartjes de gegeven woorden op en legt ze ondersteboven neer. Iedere leerling trekt een kaartje. De leerlingen schrijven het gegeven woord in een figuurlijk gebruikte zin op. Samen controleren ze of het goed is.

Opdracht 3 De leerlingen bedenken individueel een samenstelling. Ze schrijven alleen het eerste deel op. De andere leerling zegt een woord dat erachter kan. Ze schrijven beide samenstellingen op. Hierna ruilen ze van beurt.

Leerwerkschrift Maat

Opdracht 1 De leerlingen schrijven op drie kaartjes ik, hij en wij. De spelleider leest de gegeven werkwoorden voor. De leerlingen steken het goede kaartje bij het werkwoord op. Daarna schrijven ze het voornaamwoord en werkwoord op.

Opdracht 2 De leerlingen vervangen een vetgedrukt woord voor het juiste gegeven woord passend in een figuurlijk bedoelde zin.

Opdracht 3 Een leerling kiest en tekent gegeven woorden. De andere leerling raadt het woord. Hierna ruilen ze van beurt.

Pluswerk

Woordenschat

De leerlingen oefenen met de doelwoorden door het maken van samenstellingen, het schrijven van zinnen bij een puzzel en het maken van tegengestelde zinnen.

Taal verkennen

De leerlingen onderstrepen de werkwoorden in de zin en zetten er de woordenboekvorm achter. De leerlingen schrijven in elk bloemblaadje een werkwoord en maken er zinnen mee. In het hart van de bloem wordt een werkwoord getekend.

Woordenschat

De leerlingen oefenen de doelwoorden door aan te geven welk woord niet in het rijtje hoort, uitdrukkingen af te maken en een verhaal te schrijven aan de hand van afbeeldingen.

Taal verkennen

De leerlingen oefenen met het schrijven van werkwoorden, het schrijven van woorden voor mensen, dieren en dingen en het herkennen van lidwoorden, zelfstandige naamwoorden en werkwoorden in een gedicht.

Mijn Pakket

Voor Woordenschat en Taal verkennen kunnen leerlingen extra oefenen. De leerling oefent op eigen niveau, afhankelijk van de resultaten. Zie de handleiding Leerlingsoftware in de cockpit onder 'jaaroverzicht'.

Spitswerk

Dit werkschrift is bedoeld voor de meerbegaafde leerling en benadert taal vanuit een ander perspectief. De uitdagende taken doen een beroep op hogere cognitieve vaardigheden van de leerling.

H7 Les 1

Spreeken en luisteren

Woordenschat

Lesdoelen

Spreeken en luisteren

- De leerling leert de beurt te nemen als hij iets wil zeggen in een gesprek.

Woordenschat

- De leerling leert de betekenis van 20 nieuwe woorden.

Lesvoorbereiding

- Zet les 1 klaar op het digibord.
- Bereid het semantiseren van de doelwoorden voor.
- Combinatiegroep: print de start- en afsluitopdracht bij deze les.
- Preteaching*: zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- combinatiegroep: printblad Start- en afsluitopdracht

Kijkwoorden

- de/het diadeem
- de medaille
- de theaterzaal
- het toneel
- de verlichting

Leeswoorden

- aan de gang
- erin trappen
- de presentator/presentatrice
- het rumoer
- de show

Weetwoorden

- de beloning
- de deelnemer
- de haarspeld
- de hoogste tijd
- iets in de gaten hebben
- de knot
- de microfoon
- de paardenstaart
- de vlecht
- vals spelen

Hoofdstuk 7 Les 1

Spreeken en luisteren

Ik leer de beurt te nemen als ik iets wil zeggen in een gesprek.

Woordenschat

Ik leer de betekenis van 20 nieuwe woorden.

Kijkwoorden

de/het diadeem

de medaille

de theaterzaal

het toneel

de verlichting

Leeswoorden

aan de gang: begonnen; bezig

De show is al een kwartier aan de gang.

erin trappen: iets geloven wat niet waar is

Daar moet u niet in trappen, want een dier als Krieko bestaat niet.

de presentator/presentatrice: de man of vrouw die praat tegen de mensen die kijken of luisteren

De presentator legt aan het publiek uit wat Aisha gaat doen.

het rumoer: lawaai; herrie

Door het rumoer in de zaal kan niemand iets horen.

de show: feestelijk programma

Aan het eind van de show worden de prijzen gegeven aan de winnaars.

Weetwoorden

de beloning

de deelnemer

de haarspeld

de hoogste tijd

iets in de gaten hebben

de knot

de microfoon

de paardenstaart

de vlecht

vals spelen

En de winnaar is ...

1 Bekijk de tekening.

2 Maak de vragen.

1 De winnaar van het knutselen is bijna bekend

Meerdere antwoorden mogelijk.

Zal het knutselwerk van Krieko winnen, denk je?

Waarom denk je dat?

2 Wat heeft Paul bij zich, denk je?

3 Luister en kijk naar het verhaal.

4 Doe jij wel eens mee aan een wedstrijd?

1 Praat er samen over.

Maak eerst afspraken:

Wie let erop dat iedereen aan de beurt komt?

Wie let op de tijd?

Wie vertelt het straks aan de klas?

2 Vertel aan elkaar:

• Doe je wel eens mee aan een wedstrijd?

• Aan wat voor wedstrijd heb je meegedaan?

• Aan welke wedstrijd wil je wel eens meedoen?

Gesprekstip

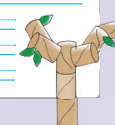
Iedereen komt aan de beurt. Het is niet leuk als steeds dezelfde leerlingen praten. Zeg het als je iemand niet goed kunt verstaan.

5 Wat was jouw mooiste knutselwerk?

1 Hoe zag het knutselwerk eruit?

2 Waar was het van gemaakt?

Meerdere antwoorden mogelijk.

Lesinhoud

20

Introductie

- Ga naar het digibord en vraag de leerlingen of ze nog weten hoe het vorige hoofdstuk van het verhaal eindigde. Vraag de leerlingen of het Tanja misschien toch gelukt is binnen te komen.
- Bespreek kort de leerdoelen met de leerlingen.

Instructie

- Bespreek met de leerlingen dat het soms lastig is om in een gesprek iets te zeggen omdat iemand anders veel praat. Of omdat je verlegen bent. Geef aan dat leerlingen zelf ook de beurt kunnen nemen door bijvoorbeeld hun hand op te steken.
- Semantiseer een aantal kijkwoorden aan de hand van de afbeeldingen.
- bespreek het figuurlijk taalgebruik: *aan de gang* en *erin trappen*. Vraag de leerlingen antwoorden of vraagzinnen bij de spreekballonnen te bedenken en deze uit te leggen.
- Laat de leerlingen de weetwoorden doorlezen en bespreek de voor hen lastige woorden. Besteed extra aandacht aan figuurlijk taalgebruik: *de hoogste tijd* en *iets in de gaten hebben*.

Opdracht 1 Laat de leerlingen de afbeelding op bladzijde 5 bekijken.

Opdracht 2 De leerlingen voorspellen of het knutselwerk van Krieko zal winnen en wat Paul in het mandje bij zich heeft.

Opdracht 3 Start op het digibord de verhaalanimatie *En de winnaar is ...*. Stel na afloop controlevragen over het verhaal: Hoe is Tanja binnengekomen? Waarom is de jongen boos? Heeft de knutsel van Krieko gewonnen? Waarom niet?

15

Verwerking

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 4 Vorm groepjes van drie of vier leerlingen. Benadruk dat zowel de voorzitter als de leerlingen er goed op moeten letten dat iedereen aan de beurt komt. Geef aan dat de leerlingen tijdens het spreken op moeten letten dat ze goed verstaanbaar spreken en dat ze elkaar daarop mogen wijzen. Na het spreken kijken de leerlingen terug op het gesprek. Kwam iedereen genoeg aan het woord? Wijs erop dat als een groepje klaar is, elke leerling doorgaat met de cheeta-opdracht.

Opdracht 5 De leerlingen schrijven over hun mooiste knutselwerk.

10

Reflectie

- Inventariseer de besproken wedstrijden op het digibord. Zijn bepaalde soorten wedstrijden vaak genoemd? Maak een woordparaplu met het woord *wedstrijd*. Hang daar de verschillende wedstrijden aan. Gebruik hiervoor het schema op het digibord.
- Vraag de leerlingen of het gelukt is om iedereen aan het woord te laten komen. Lukte het om zelf de beurt te nemen?

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat Maat-leerlingen de doelwoorden van deze les bekijken en lezen. Laat ze elk moeilijk woord achter in het leerwerkschrift bij Mijn pittige woorden opschrijven.

Instructie

Leerwerkschrift Maat

Laat de leerlingen de doelwoorden voor de les alvast bekijken en lezen.

NT2

Besteed extra aandacht aan figuurlijk taalgebruik: *aan de gang*, *erin trappen*, *de hoogste tijd* en *iets in de gaten hebben*.

Opdracht 3

Leerwerkschrift Maat

Stimuleer de Maat-leerlingen om ook iets te zeggen. Maak duidelijk dat het niet erg is als ze iets per ongeluk verkeerd zeggen. Ze moeten wel proberen om goed verstaanbaar te praten.

Compactroute

Woorden en definities lezen, opdracht 1.

Combinatiegroep

Startopdracht combinatiegroep

De leerlingen maken de startopdracht op het printblad. Ze bedenken welk dier zij zouden knutselen als zij mee zouden doen aan de knutselwedstrijd.

Afsluitopdracht combinatiegroep

De leerlingen maken de afsluitopdracht op het printblad. Laat de leerlingen zelf een opdracht bedenken voor een knutselwedstrijd.

H7 Les 2

Spreeken en luisteren

Woordenschat

Lesdoelen

Spreeken en luisteren

- De leerling leert luisteren naar een meningtekst.
- De leerling leert een eigen mening vertellen en uitleggen.

Woordenschat

- De leerling oefent de betekenis van de 20 woorden uit les 1.

Lesvoorbereiding

- Zet les 2 klaar op het digibord.
- Preteaching:* zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Hoofdstuk 7 Les 2

Spreeken en luisteren

- Ik leer luisteren naar een meningtekst.
- Ik leer mijn eigen mening vertellen en uitleggen.

Woordenschat

- Ik oefen de betekenis van de 20 woorden uit les 1.

1 Luister naar het verhaal.

2 Maak de zinnen af.

- De jury vertelt wat ze vindt van het kunstwerk van Krieko. Dat is de mening van de jury.
- De jury vertelt ook waarom ze dat vindt. Dat zijn de argumenten.

a De jury vindt het beestje _____, want _____.

b De jury vindt dat ze dit kunstwerk niet _____, want _____.

Meerdere antwoorden mogelijk

3 Ben je het met de jury eens?

Waarom wel of niet?

Meerdere antwoorden mogelijk

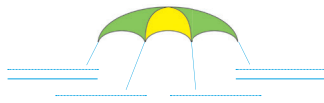
7

4a Maak een woordparaplu met het woord theaterzaal.

Gebruik zo veel mogelijk woorden uit les 1.

Meerdere antwoorden mogelijk

de theaterzaal

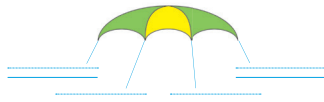

4b Maak een woordparaplu met de woorden lang haar.

Gebruik zo veel mogelijk woorden uit les 1.

Meerdere antwoorden mogelijk

lang haar

5 Welk woord past in de zin?

Kies uit: aan de gang | de hoogste tijd | rumoer | er niet in trappen | in de gaten | vals speelt

- De kinderen op het plein maken erg veel _____.
- Als opa een grapje uithaalt, moet je _____.
- De gymles is al lang _____.
- Ik vind het niet leuk als je bij spelletjes _____.
- Het is _____ om naar huis te gaan.
- De vogel heeft niet _____ dat er een poes naar haar kijkt.

8

6 Welk woord hoort er niet bij?

Onderstreep het woord dat niet bij het vetgedrukte woord hoort.

- de haarspeld: de knot | de medaille | de paardenstaart
- het tv-programma: de presentatrice | de microfoon | de verrekijker
- de beloning: de prijs | de boete | het geld
- de theaterzaal: de diadeem | de verlichting | het toneel

7 Maak een woordspin met het woord show.

- Maak de woordspin af. Schrijf er zes woorden bij.
- Kies drie woorden uit. Maak bij elk woord een zin.

Meerdere antwoorden mogelijk

9

LEERWERKSCHRIFT blz. 7 - 8 - 9

Hoofdstuk 7 Les 2

Spreeken en luisteren

- Ik leer luisteren naar een meningtekst.
- Ik leer mijn eigen mening vertellen en uitleggen.

Woordenschat

- Ik oefen de betekenis van de 20 woorden uit les 1.

1 Luister naar het verhaal.

2 Maak de zinnen af.

- De jury vertelt wat ze vindt van het kunstwerk van Krieko. Dat is de mening van de jury.
- De jury vertelt ook waarom ze dat vindt. Dat zijn de argumenten.

a De jury vindt het beestje heel mooi.

De jury vindt dat omdat _____.

b De jury vindt dat ze dit kunstwerk niet de hoofdprijs kan geven.

De jury vindt dat omdat _____.

Meerdere antwoorden mogelijk

3 Ben je het met de jury eens?

Ja of nee? Waarom wel of niet?

Kies wel of niet en maak de zin af.

Ik ben het wel / niet eens met de jury, want _____.

Meerdere antwoorden mogelijk

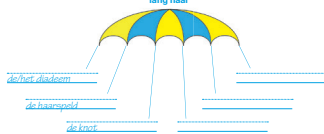
7

4 Maak een woordparaplu met de woorden lang haar.

Bedenk er drie woorden bij.

Gebruik de woorden uit les 1.

lang haar

5 Welke woorden passen in de zin?

Teken een lijn.

De kinderen op het plein maken erg veel ...

Als opa een grapje uithaalt, moet je ... !

De gymles is al lang ...

Ik vind het niet leuk als je bij spelletjes ...

Het is ... om naar huis te gaan.

De vogel heeft niet ... dat er een poes naar haar kijkt.

de hoogste tijd

rumoer

aan de gang

vals speelt

in de gaten

er niet in trappen

8

6 Welk woord hoort er niet bij?

Onderstreep het woord dat niet bij het vetgedrukte woord hoort.

- de wedstrijd: de medaille - de vlecht - de deelnemer
- de show: de presentatrice - de microfoon - de paardenstaart
- de theaterzaal: de verlichting - de beloning - het toneel

7 Maak een woordspin met het woord show.

8 Maak een zin met het woord show erin.

Gebruik ook een ander woord uit je woordspin van opdracht 7 in de zin.

Meerdere antwoorden mogelijk

9

LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 7 - 8 - 9

Lesinhoud

5

Introductie

- Ga naar het digibord en bespreek aan de hand van de woorden wat de leerlingen nog weten over het verhaal uit les 1. Hadden de kinderen de knutselwedstrijd gewonnen? Waarom niet?
- Bespreek de leerdoelen in de leerwerkschriften.

Instructie

- Vertel de leerlingen dat ze nu gaan luisteren naar een meningtekst. De jury heeft haar mening gegeven over het kunstwerk van Krieko. De presentator leest die mening voor.
- Laat vooraf de luisteropdrachten (opdracht 1 en 2) lezen, zodat de leerlingen weten waar ze op moeten letten tijdens het luisteren naar de tekst.
- Laat de meningtekst horen.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

35

Verwerking

Opdracht 1 De leerlingen luisteren naar het verhaal.

Opdracht 2 De leerlingen schrijven de mening en de argumenten van de jury over de knutsel van Krieko op.

Opdracht 3 De leerlingen geven hun mening over het oordeel van de jury. Belangrijk is dat ze hun mening onderbouwen met een argument.

Opdracht 4 De leerlingen maken woordparaplu's met de woorden *theaterzaal* en *lang haar*. Ze mogen les 1 erbij pakken, aangezien ze zo veel mogelijk woorden uit die les gebruiken.

Maat De leerlingen maken een woordparaplu met het doelwoord *lang haar*.

Opdracht 5 De leerlingen vullen in gegeven zinnen een doelwoord in.

Maat De leerlingen geven aan welke doelwoorden in de zinnen passen.

Opdracht 6 De leerlingen onderstrepen het woord dat niet past bij een gegeven doelwoord.

Opdracht 7 De leerlingen maken een woordspin met het doelwoord *show*. Ze maken met drie van de woorden uit hun woordspin een zin.

Maat De leerlingen maken een woordspin met het doelwoord *show*.

5

Reflectie

- Bespreek met de leerlingen of de leerdoelen zijn behaald. Controleer dit aan de hand van vragen.
- Welke woorden kun je goed gebruiken bij het vertellen en uitleggen van je mening? (Ik vind ..., Mijn mening is ..., Dat vind ik omdat ..., Ik ben het (niet) eens met ...)
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat de leerlingen de doelwoorden van les 1 nog een keer bekijken, lezen en eventueel opschrijven bij Mijn pittige woorden. Laat het verhaal uit les 1 individueel op de computer beluisteren en bekijken.

Instructie

Leerwerkschrift Maat

Laat de leerlingen de doelwoorden van les 1 nog een keer bekijken en lezen.

NT2

Bespreek nogmaals het figuurlijk taalgebruik uit les 1: *aan de gang*, *erin trappen*, *de hoogste tijd* en *iets in de gaten hebben*.

Opdracht 3

Leerwerkschrift Maat

Een Maat-leerling kan door een taalsterke leerling geholpen worden om zijn mening te verwoorden. Ook kan de taalsterke leerling erop letten dat de Maat-leerling een goed argument geeft.

Opdracht 7

Taalsterk

Taalsterke leerlingen kunnen hier een verhaaltje schrijven over een show in plaats van drie losse zinnen.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 3

Vorm viertallen. In een rondpraat vertellen de leerlingen (na denktijd) om de beurt of ze het wel/niet eens zijn met de jury. De gespreksleider bewaakt de tijd en zorgt ervoor dat ieder evenveel tijd krijgt. Eén leerling vat na de ronde de mening van de groep samen.

Compactroute

Opdracht 1, 2 en 3.

Lesdoelen

Woordenschat

- De leerling leert de betekenis van 15 nieuwe woorden.

Lezen

- De leerling leert een gedicht herkennen.
- De leerling leert vertellen wat hij van een gedicht vindt en waarom.

Lesvoorbereiding

- Zet les 3 klaar op het digibord.
- Bereid het semantiseren van de doelwoorden voor.
- Combinatiegroep: print de start- en afsluitopdracht bij deze les.
- Preteaching*: zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- combinatiegroep: printblad Start- en afsluitopdracht

Kijkwoorden

- de haas
- de spriet (gras)
- de top
- het vlot
- de zeemeew

Leeswoorden

- gehoorzamen
- het gezin
- oppeuzelen
- stralend weer
- zonder twijfel

Weetwoorden

- het hol
- verwarmen
- beklimmen
- maal (keer)
- begroeten

Hoofdstuk 7
Les 3

Woordenschat
• In hier de betekenis van 15 nieuwe woorden.
• In hier een gedicht herkennen.
• In hier vertellen wat ik van een gedicht vind en waarom.

Kijkwoorden

de haas

de spriet (gras)

de top

het vlot

de zeemeew

Leeswoorden

gehoorzamen: doen wat een ander zegt
Moeder zegt dat Martijn niet naar buiten mag, maar hij gehoorzaamt niet en gaat toch.

het gezin: ouders (en kinderen)
Martijn komt uit een groot gezin: zijn ouders hebben veel kinderen.

oppeuzelen: met kleine hapsjes opeten
Martijn peuzelt elk groen stukje gras op, want hij heeft honger.

stralend weer: heel mooi weer met zon en een blauwe lucht, warm of koud
Wie geen buiten spelen: het is stralend weer.

zonder twijfel: zeker
Hij doet het meteen: Martijn is zonder twijfel een haas.

Weetwoorden

het hol
verwarmen
beklimmen
maal
begroeten

De haas die geen konijn was

Martijn leeft in een hol met het hele gezin. Hij is anders dan zijn broertjes en zusjes. (4)

Hij heeft bijvoorbeeld langere oren.

"Ach", zegt moeder Konijn. "Dan kan hij beter horen."

Blijft in het hol, waarschuwt moeder haar kleintjes. Buiten is het gevaarlijk!

Maar Martijn gehoorzaamt niet. Hij wil weten hoe het er buiten uit ziet.

Het is stralend weer. Bij, wel koud ...

De zon verarmet zijn vacht.

Eik springe van het groene gras peuzelt hij op. Een beetje hij een heuvel, helemaal tot de top.

Voor de eerste maal dat hij de zee.

Een zeemeew tegene! Hele haas! (5)

"Pardon, mevrouw de Meew", antwoordt Martijn. "Ik ben geen haas, maar een konijn!"

"Widme. Je bent een haas, zonder twijfel!"

Kom je van het Paselland, daar is de zee? Ik wils je de weg wet.

Spring op dat vlot en naar maar mee! (6)

Zo komt Martijn op het eiland aan. Meteen voelt hij zich thuis tussen alle hazen. Ze hebben alle tijd voor hem, weet je waarom?

Het is bijna Martijn en nog lang geen Paselland! (11)(12)(13)(17)

1. Bekijk de tekst, de titel en het plaatje.
Lees de tekst nog niet.

2. Maak de vragen.

1. Wat voor soort tekst is dit? een gedicht

2. Waar zie je dat aan? Woorden: antwoord: mogelijk

3. Waar gaat de tekst over, denk je? Woorden: antwoord: mogelijk

1. Lees de tekst.

2. Lees de tekst nog eens.
Maak de vragen.

1. Maak een rijnschema van het gedicht. abc

2. Waar gaat het gedicht over? Woorden: antwoord: mogelijk

Klopt dat met wat je vooraf dacht? Woorden: antwoord: mogelijk

3. Wat is het gedicht vooraf?

☐ spannend ☒ grappig ☐ mooi

4. Welke drie woorden uit de eerste twee regels horen bij elkaar? geen twijfel, zagen

5. Welke twee woorden zie je in zeemeew? ze, meew

Wat is een zeemeew dus? Woorden: antwoord: mogelijk

6. Sommige woorden kunnen ook iets anders betekenen.

a. Wat kan maal ook betekenen? rekenen

b. Wat kan vlot ook betekenen? goed

7. Wat vind je een leuk stukje in het gedicht? Woorden: antwoord: mogelijk

3. Bedenk een verhaal.
Vertel over de samenkomst van haas Martijn op het Paselland.

Woorden: antwoord: mogelijk

Lesinhoud

20

Introductie

- Herinner de leerlingen aan de *Uitladder* in les 3 van het vorige hoofdstuk. Daarin stond een aankondiging van een muzikaal verhaal, met de titel *De haas die geen konijn was*. Controleer of ze zich dit nog kunnen herinneren.
- Ga naar het digibord en bespreek de leerdoelen met de leerlingen.

Instructie

- Herhaal de kenmerken van een gedicht (vaak rijmend, korte zinnen, veel wit op de bladzijde).
- Bespreek de term *rijmschema*. Vertel dat een rijmschema weergeeft welke regels van een gedicht op elkaar rijmen.
- Geef aan dat er ook gedichten zijn die niet rijmen.
- Semantiseer een aantal kijkwoorden aan de hand van de afbeeldingen en een aantal leeswoorden aan de hand van de definities en de voorbeeldzinnen. Ga in ieder geval in op de betekenis van *stralend weer*. Herkennen de leerlingen iets? (Stralend verwijst naar zonnestralen.)
- Laat de leerlingen het rijtje weetwoorden doorlezen en bespreek voor hen moeilijke woorden. Controleer of ze de betekenis kennen.
- Oefen het woord *gezin* met een woordparaplu. Gebruik hiervoor het schema op het digibord.

Opdracht 1 Laat de leerlingen de tekst, titel en afbeelding bekijken.

Opdracht 2 Doe opdracht 2 samen. De leerlingen herkennen de tekstsoort 'gedicht' en de kenmerken daarvan. Daarnaast voorspellen ze aan de hand van de titel en de afbeeldingen waar het gedicht over gaat.

Bespreek met de leerlingen dat ze in deze les ook hun mening gaan geven over een gedicht.

Opdracht 3 Lees samen met de leerlingen de tekst.

15

Verwerking

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 4 De leerlingen lezen de tekst zelfstandig nog een keer en maken na elk nummer de bijbehorende vragen.

Opdracht 5 De leerlingen bedenken een verhaal over de aankomst van haas Martijn op het Paaseiland.

10

Reflectie

- Controleer aan de hand van het gedicht of de leerdoelen behaald zijn. Stel bijvoorbeeld de volgende vragen: weet je nu waaraan je een gedicht herkent? Kun je vertellen wat je van het gedicht vindt?

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat de dyslectische leerlingen de tekst alvast lezen. Gebruik hiervoor het printblad met aangepast lettertype. Laat ze elk moeilijk woord opschrijven bij Mijn pittige woorden.

Instructie

NT2

Geef extra aandacht aan figuurlijk taalgebruik: *stralend weer*.

Dyslexie

Geef het printblad met de leestekst *De haas die geen konijn was* in aangepast lettertype. Laat de vragen voorlezen door een taalsterke leerling. Laat de leerlingen zelfstandig de antwoorden opschrijven.

Opdracht 4

Taalsterk

Laat taalsterke leerlingen nog meer homoniemen opschrijven (woorden die meerdere betekenissen hebben).

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 4

Vorm tweetallen. Beide leerlingen schrijven ieder eerst op een blaadje de antwoorden op. Daarna kijken ze samen na. Als ze het eens zijn, schrijven ze de antwoorden in hun schrift; anders proberen ze elkaar te overtuigen. Lukt dat niet, dan noteren ze dat ze deze kwestie tijdens de reflectie aan de groep gaan voorleggen.

Compactroute

Woorden en definities lezen, opdracht 1 en 2.

Combinatiegroep

Startopdracht combinatiegroep

De leerlingen schrijven een mailtje aan Paul, Emre, Devi en Tanja. Ze vertellen hun wat ze ervan vinden dat de kinderen de knutselwedstrijd niet hebben gewonnen.

Afsluitopdracht combinatiegroep

De leerlingen verzinnen rijmende dierennamen.

Lesdoelen

Woordenschat

- De leerling oefent de betekenis van 10 nieuwe woorden en van de woorden uit les 3.

Lezen

- De leerling leert dat een informatieve tekst hetzelfde is als een weettekst.
- De leerling leert een samenvatting van een informatieve tekst schrijven.

Lesvoorbereiding

- Zet les 4 klaar op het digibord.
- Preteaching:* zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Schooltaalwoorden

- de gebeurtenis
- langwerpig
- succes hebben
- tegenover
- het toernooi

Weetwoorden

- af en toe
- de punt
- de ridder
- de soldaat
- vasthouden

Hoofdstuk 7
Les 4

Woordenschat

- Je oefent de betekenis van 10 nieuwe woorden en van de woorden uit les 3.
- Je leert dat een informatieve tekst hetzelfde is als een weettekst.
- Je leert een samenvatting van een informatieve tekst schrijven.

Lezen

- De leerling leert dat een informatieve tekst hetzelfde is als een weettekst.
- De leerling leert een samenvatting van een informatieve tekst schrijven.

Ridders

Lang geleden leefden er ridders. Dat waren mannen te paard. Af en toe deden ze mee aan een toernooi. Zo'n wedstrijd is een spannende gebeurtenis. Twee ridders houden een lang vecht. Dat is een langwerpig vechten. Een stek met een punt. De ridders zitten op hun paard tegenover elkaar. Ze proberen de ander eraf te dwalen. Wat krijgt de ridder die succes heeft? Hij krijgt het paard en het geld van de andere ridder.

1 Kijk naar de tekst Ridders.
Dit is een tekst waar je iets van kunt leren: een weettekst. De schrijver geeft de lezer informatie. Daarom noemen we zo'n tekst ook wel informatieve tekst.

Waar zie je aan dat dit een informatieve tekst is?

Meerdere antwoorden mogelijk

2 Wat is het begin, het midden en het eind?

1. Zet bij de tekst een oranje streep voor het **begin**.
2. Zet een rode streep voor het **midden**.
3. Zet een blauwe streep voor het **eind**.

3 Wat zijn de belangrijkste zinnen?
Lees de tekst.
Onderstreep de belangrijkste zinnen.
Die zinnen zijn de samenvatting van de tekst.

4 Wat betekent hetzelfde?
Teken een lijn.

gehoorzamen	opeten
opgeuzelen	gedag zeggen
maai	doen wat een ander je zegt
begroeten	lang en dun
af en toe	soms
langwerpig	keer

5 Wie zegt het?
Kies uit: de soldaat | de winnaar | de ridder | de haas

1. Ik houd mijn lans goed vast: *de ridder*
2. Ik zit op voetbal. Ik had veel succes bij het toernooi: *de winnaar*
3. Ik tik op een konijn. Maar mijn oranje zijn langer: *de haas*
4. Ik vecht zonder twiifel voor mijn land: *de soldaat*

6 Welk woord past in de zin?
Kies uit: het | punt | spriet | top | stralend | gebeurtenis

1. Ik lig in het gras en kauw op een *spriet*.
2. Het is *stralend* weer en de zon verwarmt mij.
3. De *punt* van mijn pettood is gebroken.
4. Je verjaardag is altijd een belangrijke *gebeurtenis*.
5. Tegenover de kaart is een *top* van een muur.
6. De sporter beklimt de berg tot aan de *top*.

7 Bedenk een verhaal.
1. Stel je voor dat je ridder bent en meedoet aan een toernooi.
2. Schrijf er een verhaal over.
Gebruik woorden uit de informatieve tekst over ridders.

Meerdere antwoorden mogelijk

Ben jij al in beweging geweest?
Wat heb je geoefend?

LEERWERKSCHRIFT blz. 15 – 16 – 17

Hoofdstuk 7
Les 4

Woordenschat

- Je oefent de betekenis van 10 nieuwe woorden en van de woorden uit les 3.
- Je leert dat een informatieve tekst hetzelfde is als een weettekst.
- Je leert een samenvatting van een informatieve tekst schrijven.

Lezen

- De leerling leert dat een informatieve tekst hetzelfde is als een weettekst.
- De leerling leert een samenvatting van een informatieve tekst schrijven.

Ridders

Lang geleden waren er ridders. Dat waren mannen te paard. Af en toe deden ze mee aan een toernooi. Zo'n wedstrijd is een spannende gebeurtenis. Twee ridders houden een lang vecht. Dat is een langwerpig vechten. Een stek met een punt. De ridders zitten op hun paard tegenover elkaar. Ze proberen de ander eraf te dwalen. Wat krijgt de ridder die succes heeft? Hij krijgt het paard en het geld van de andere ridder.

1 Kijk naar de tekst Ridders.
Dit is een tekst waar je iets van kunt leren: een weettekst. De schrijver geeft de lezer informatie. Daarom noemen we zo'n tekst ook wel informatieve tekst.

Waar zie je aan dat dit een informatieve tekst is?

Meerdere antwoorden mogelijk

2 Lees de tekst.

1. Wat is het **begin**, het **midden** en het **eind**?
a. Zet bij de tekst een oranje streep voor het begin.
b. Zet een rode streep voor het midden.
c. Zet een blauwe streep voor het eind.

2. Wat zijn de belangrijkste zinnen?
Onderstreep de belangrijkste zinnen.
Die zinnen zijn de samenvatting van de tekst.

3 Welk woord past bij het plaatje?
Kies uit: langwerpig | maai | begroeten | opgeuzelen

1. *opgeuzelen*
2. *langwerpig*
3. *begroeten*
4. *maai*

5 Wie zegt het?
Kies uit: de soldaat | de winnaar | de ridder | de haas

1. Ik houd mijn lans goed vast: *de ridder*
2. Het toernooi is belangrijk. Ik had er veel succes: *de winnaar*
3. Ik tik op een konijn. Maar mijn oranje zijn langer: *de haas*
4. Ik vecht zonder twiifel voor mijn land: *de soldaat*

6 Welk woord past in de zin?
Kies uit: punt | top | stralend | spriet | het

1. Ik beklim de *top* van de berg.
2. Het muur knijpt tegenover de kaart in zijn *top*.
3. Het is vandaag *stralend* weer.
4. De *punt* van mijn pettood is gebroken.
5. Af en toe kauw ik op een *spriet* van gras.

7 Wat is jouw mening?
Maak de zinnen af.

1. Mijn verjaardag is een _____ gebeurtenis, want _____
2. Naar de tandarts gaan is een _____ gebeurtenis, want _____
3. Afzwellen is een _____ gebeurtenis, want _____

Ben jij al in beweging geweest?
Wat heb je geoefend?

LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 15 – 16 – 17

Lesinhoud

5

Introductie

- Ga naar het digibord en doe de oefening(en). Vraag hun de woorden uit te leggen.
- Bespreek de leerdoelen in de leerwerkschriften.

Instructie

- Bespreek de term *informatieve tekst*. De leerlingen kennen al de term *weettekst*. Een informatieve tekst is een weettekst. Herhaal kort het doel en de kenmerken van een weettekst.
- Lees eventueel samen de tekst *Ridders*. Wijs erop dat de betekenis van vijf doelwoorden gegeven is.
- De leerlingen maken in deze les heel beknopt een samenvatting. Vraag wie nog weet wat een samenvatting is. (In een samenvatting vertel je kort het belangrijkste uit de tekst, vaak in je eigen woorden.)
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

35

Verwerking

Opdracht 1 De leerlingen leren de term *informatieve tekst*. Ze schrijven op waaraan je kunt zien dat de tekst een informatieve tekst is.

Maat De leerlingen kijken naar de tekst en leren de term *informatieve tekst*.

Opdracht 2 De leerlingen geven met kleuren aan wat het begin, het midden en het eind van de tekst is.

Maat De leerlingen schrijven op waaraan je kunt zien dat de tekst een informatieve tekst is.

Opdracht 3 De leerlingen onderstrepen de belangrijkste zinnen en maken op die manier een samenvatting van de tekst.

Maat De leerlingen geven met kleuren aan wat het begin, het midden en het eind van de tekst is. Ze onderstrepen de belangrijkste zinnen en maken op die manier een samenvatting van de tekst.

Opdracht 4 De leerlingen verbinden de goede betekenis met de doelwoorden.

Maat De leerlingen schrijven het doelwoord op dat past bij de afbeeldingen.

Opdracht 5 De leerlingen zoeken het goede woord bij de uitspraak. Ze koppelen hiermee doelwoorden aan een context.

Opdracht 6 De leerlingen vullen het goede woord in de zin in. Ze maken daarbij gebruik van de context.

Opdracht 7 De leerlingen schrijven een kort verhaal, waarin ze de doelwoorden van de informatieve tekst actief gebruiken.

Maat De leerlingen geven hun mening in gegeven zinnen.

5

Reflectie

- Vraag de leerlingen of ze weten wat een informatieve tekst is.
- Laat enkele leerlingen een samenvatting geven van de tekst *Ridders*. Laat ze daarbij gebruikmaken van de zinnen die ze hebben onderstreept in de tekst. Laat andere leerlingen beoordelen of op deze manier inderdaad een goede samenvatting van de tekst is gegeven.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat de leerlingen de doelwoorden van les 3 nog een keer lezen en eventueel opschrijven bij Mijn pittige woorden.

Opdracht 1, 2 en 3

Taalsterk

Laat de leerlingen direct een samenvatting van de tekst schrijven. Zij hoeven geen zinnen te onderstrepen. Laat deze leerlingen meer informatie over ridders opzoeken op internet of in boeken.

Leerwerkschrift Maat

De leerlingen maken de samenvatting samen met een taalsterke leerling. Ze kunnen in hun samenvatting ook de onderstreepte zinnen gebruiken uit het verhaal.

Dyslexie

Geef het printblad met de leestekst *Ridders* in aangepast lettertype.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 1, 2 en 3

De leerlingen kunnen opdracht 1 in tweetallen maken. Bij vraag 3 geeft de ene leerling aan wat volgens hem het begin van de tekst is, de andere leerling wat het midden is en de eerste leerling wat het eind is. Vervolgens bespreken ze samen of dit klopt. Bij vraag 4 noemen ze om de beurt een zin die volgens hen onderstreept moet worden en bespreken ten slotte samen het resultaat: is het zo een goede samenvatting?

Compactroute

Opdracht 1 en 3.

Bewegend leren

Bied de leerlingen een bewegingsactiviteit aan. Deze activiteiten staan in de cockpit.

Lesdoelen

Dit kan ik nog

- De leerling herhaalt woorden uit blok 2.

Dit kan ik nu

- De leerling herhaalt woorden uit les 1, 3 en 4.

Lesvoorbereiding

- Print voor iedere leerling het scoreblad Woordenschat of gebruik het groeischrift.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- groeischrift of scoreblad Woordenschat

Ontwerp en onderzoekend leren

Werk je met de projectmap, dan kun je deze les vervangen door stap 1 van project 4.

Hoofdstuk 7 Les 5

Woordenschat

Dit kan ik nog
Ik herhaal woorden uit blok 2.

Dit kan ik nu
Ik herhaal woorden uit les 1, 3 en 4.

Dit kan ik nog

1 Welke woorden horen bij de letters?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: de goal | de keeper | het textiel | het trainingspak | het bijet | het uniform | het muntstuk

- A het bijet
- B de keeper
- C het uniform
- D het trainingspak
- E de goal

2 Wat hoort bij elkaar?

Teken een lijn. Let op: je houdt twee antwoorden over.

iets terugzeggen	contact opnemen
vertellen hoe iets of iemand eruitziet	de handen uit de mouwen steken
stiekem naar buiten gaan	reageren
iemand bellen	van belang zijn
hard werken	beschrijven
	aangifte doen
	glippen

3 Welk woord past in de zin?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: het jong | het huishouden | het zoogdier | het voedsel | het nest | de diersoort | de aarde

- De vogel zit te broeden op het nest.
- Ik help mijn moeder vaak bij het huishouden.
- De aarde is groter dan de maan.
- De moederhaas zorgt vier weken voor het jong.
- Het voedsel van de eekhoorn bestaat uit eikels, bloemen en noten.

Dit kan ik nu

1 Welk woord past in de zin?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: spriet | haas | diadeem | toneel | theaterzaal | top | vlot

- De zangeres draagt een diadeem met glitters.
- Ik vaar graag op mijn zelfgebouwde vlot.
- Die danser had nooit eerder op het toneel gestaan.
- Die lange spriet kriebelt tegen mijn blote been.
- Ik geniet van het uitzicht vanaf de top van de berg.

2 Welke woorden passen bij het plaatje?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: stralend weer | het rumoer | de presentator | het gezin | oppeuzelen | de show | erin trappen

- de presentator
- stralend weer
- oppeuzelen
- het gezin
- de show

3 Wat hoort bij elkaar?

Teken een lijn.

Let op: je houdt twee antwoorden over.

niet naast	langwerpig
het goed doen	de gebeurtenis
de spelregels	tegenover
de naald, stok	het toernooi
in de krant	vasthouden
	succes hebben
	de ridder

Lesinhoud

5

Introductie

- Ga naar het digibord en herinner aan de hand van de woorden de leerlingen aan het verhaal van hoofdstuk 3 en 4. De kinderen gaan naar het politiebureau om aan te geven dat Krieko zoek is. Ze maken het huis van tante Jet schoon en verzorgen alle dieren.
- Noem een aantal doelwoorden die de leerlingen deze week geleerd hebben. Laat ze raden in welk verhaal het woord voorkwam (in les 1, 3 of 4). Weten ze nog wat het woord betekent?

Instructie

- Bespreek de opdrachten met de leerlingen. Ga niet in op de inhoud. Benadruk dat de leerlingen bij elke opdracht twee antwoorden overhouden.

35

Verwerking

Dit kan ik nog

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 1 De leerlingen zoeken het goede woord bij de afbeelding.

Opdracht 2 De leerlingen verbinden het goede woord met de omschrijving.

Opdracht 3 De leerlingen schrijven het goede woord in de zin.

Dit kan ik nu

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 1 De leerlingen vullen het goede woord in de zin in. Ze maken daarbij gebruik van de context.

Opdracht 2 De leerlingen schrijven het goede woord bij de afbeelding op.

Opdracht 3 De leerlingen verbinden het goede woord met de omschrijving.

5

Reflectie

- Bespreek de opdrachten met behulp van het digibord. Laat de leerlingen de resultaten invullen in het groeischrift of op het scoreblad Woordenschat. Laat ze de grafiek bijwerken, zodat ze hun vorderingen kunnen zien.

Extra instructie / differentiatie

Woordenschat Pitstop

Dyslexie

Geef de dyslectische leerlingen meer tijd. Eventueel kunnen ze de test in een aparte ruimte maken.

Compactroute

Alle opdrachten.

H7 Les 6

Taal verkennen

Lesdoel

Taal verkennen

- De leerling leert wat een werkwoord is.

Lesvoorbereiding

- Zet les 6 klaar op het digibord.
- Combinatiegroep: print de start- en afsluitopdracht bij deze les.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- combinatiegroep: printblad Start- en afsluitopdracht

Hoofdstuk 7
Les 6

Taal verkennen
• Ik leer wat een werkwoord is.

Werkwoord
Een **werkwoord** is een woord dat vertelt wat iemand of iets **doet**.
Of wat er **gebeurt**.
De woordenboekvorm van een werkwoord eindigt op **-en**.
Een werkwoord kan er in een zin steeds anders uitzien.
Ik **schrijf** een brief.
De wind **waait** door de bomen.
Hij en Tim **rekenen** naar huis.
Het **regent** de hele dag.

1. Bekijk het uitteglukje.

2. Wat doen jullie allemaal in de klas?
Vul vijf werkwoorden in.
Mensen antwoorden mogelijk.

3. Welke woorden zijn werkwoorden?
Kies de goede antwoorden.

☐ warm	☒ begraven
☒ beklimmen	☐ hage
☒ vasthouden	☐ klimmuur
☐ voet	☒ happen
☐ groefjes	☒ verwarmen
☒ voetballen	

4. Welke woorden zijn werkwoorden?
Oudermaag de werkwoorden.

- De kinderen **joutelen** een dier.
- Devils moeder **koegt** kaartjes voor de show.
- De presentator **staet** op het toneel.
- De deelnemers **krigen** applaus.
- Dan **kint** er rumoer in de zaal.
- Een jongen **rogt** iets.
- 'Die kinderen **spelen** valt'.

5. Wat kun je met de dingen doen?
Voorbeeld: Met een schaar kun je **knippen**.

- Met een mes kun je knippen.
- Met je ogen kun je zien.
- Met een helpen kun je helpen.
- Met een bezem kun je vegen.
- Met een kweek kun je kweek.

6. Lees de zinnen.
In elke zin staat één lidwoord, één werkwoord en één zelfstandig naamwoord.

- Kleur alle lidwoorden geel.
- Kleur alle werkwoorden groen.
- Kleur alle zelfstandig naamwoorden blauw.

Vandaag **schiet** de zon **strik**.
Een **schiet** **strik** vaak **hand**.
Bij ons thuis **stiet** de **strik** **erg**.
Het stoude **stiet** **gehoozant** niet.
Een **stiet** **stiet** altijd **buiten**.
Het luke **stiet** **stiet** nog **lakter**.

7. Welke dingen kun jij goed?
1. Vul zo veel mogelijk dingen in die jij goed kunt.
2. Vul ook iets in wat je (nog) niet goed kunt.

Voorbeeld: Ik kan goed **tekenen**.
Ik kan niet goed **voetballen**.
Mensen antwoorden mogelijk.

LEERWERKSCHRIFT EN LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 21 – 22 – 23 – 24

Lesinhoud

15

Introductie

Je kunt bij deze les een instructiefilmpje inzetten.

- Ga naar het digibord en beeld een aantal werkwoorden uit (bijvoorbeeld: *dansen*, *scheppen*, *klimmen*). Vraag de leerlingen wat je aan het doen bent. Vertel vervolgens dat woorden die vertellen wat iemand of iets doet, werkwoorden heten. Voeg eraan toe dat ook woorden die vertellen wat er gebeurt, werkwoorden zijn. Geef hier een paar voorbeelden van (bijvoorbeeld het stormt, het vriest, de wedstrijd begint).
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Bekijk samen de uitleg van werkwoorden in het leerwerkschrift.
- Doe de oefening(en) op het digibord.
- Bekijk samen de opdrachten in het leerwerkschrift. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

Opdracht 1 Bestudeer samen met de leerlingen het uitlegblok over het werkwoord.

Opdracht 2 De leerlingen bedenken dingen die ze doen in de klas. Benadruk dat ze hierbij werkwoorden gebruiken.

25

Verwerking

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 3 De leerlingen geven aan wat werkwoorden zijn.

Opdracht 4 De leerlingen onderstrepen het werkwoord in een zin.

Opdracht 5 De leerlingen schrijven handelingen op die te verrichten zijn met gegeven zelfstandige naamwoorden. Dit zijn werkwoorden.

Opdracht 6 De leerlingen herkennen het lidwoord, het zelfstandig naamwoord en het werkwoord in een zin. Deze geven ze de juiste kleur.

Opdracht 7 De leerlingen schrijven een aantal werkwoorden op (dingen die zij goed of juist niet goed kunnen).

5

Reflectie

- Bespreek opdracht 5 met behulp van het digibord.
- Maak de leerlingen duidelijk dat ze nu drie woordsoorten kennen: zelfstandig naamwoord, lidwoord en werkwoord.

Extra instructie / differentiatie

Instructie

Taalsterk

Laat taalsterke leerlingen in een boek of tijdschrift voorbeelden zoeken van werkwoorden die vertellen wat er gebeurt. Laat deze werkwoorden opschrijven.

NT2

Laat leerlingen voorbeelden geven van werkwoorden uit hun moedertaal.

Opdracht 3 en 7

Taalsterk

Laat taalsterke leerlingen met elk werkwoord een zin maken.

Leerwerkschrift Maat

Laat de Maat-leerlingen eerst vertellen aan een taalsterke leerling wat ze goed kunnen. De taalsterke leerling helpt met het benoemen van het werkwoord.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 4

De leerlingen kunnen opdracht 3 in tweetallen maken. Leerling 1 leest de zin voor. Leerling 2 luistert goed en zegt stop als hij een werkwoord hoort. Leerling 1 schrijft het woord in zijn schrift. Dan wisselen ze van rol.

Compactroute

Lezen theorie, opdracht 2, 3 en 4.

Combinatiegroep

Startopdracht combinatiegroep

De leerlingen schrijven op wat zij tijdens het buitenspelen op school graag doen. Ze gebruiken werkwoorden.

Afsluitopdracht combinatiegroep

De leerlingen gaan na welke van de woorden die ze bij de startopdracht hebben opgeschreven, werkwoorden zijn.

H7 Les 7

Taal verkennen

Lesdoel

Taal verkennen

- De leerling oefent het herkennen van werkwoorden.

Lesvoorbereiding

- Zet les 7 klaar op het digibord.
- Preteaching:* zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Hoofdstuk 7 Les 7

Taal verkennen

- Ik oefen het herkennen van werkwoorden.

Werkwoord

Een **werkwoord** is een woord dat vertelt wat iemand of iets **doet**.
Of wat er **gebeurt**.

- 1 Welk werkwoord hoort bij het plaatje?
Wat zie je op het plaatje? Vul het woord in.
Vul dan het werkwoord erbij in.

Voorbeeld: de fiets - fietsen

1		de hark	-	harken
2		de shov	-	shoven
3		de schroev	-	schroeven
4		de boor	-	booren
5		de kam	-	kammen
6		de zaag	-	zaagen
7		de bal	-	ballen

25

- 2 Maak met elk werkwoord een zin.
Gebruik de woorden uit opdracht 1.

Meerdere antwoorden mogelijk.

- 3 Wat kunnen de dieren van tante Jet?
Vul voor elk dier twee werkwoorden in.

Meerdere antwoorden mogelijk.

1	De hond kan		en	
2	De poes kan		en	
3	De hamster kan		en	
4	De schildpad kan		en	
5	De vissen kunnen		en	
6	De parkiet kan		en	
7	Krieko kan		en	

26

- 4 Lees het verhaaltje.
Maak de vragen.

- Kleur de werkwoorden groen.
- Kleur de lidwoorden geel.
- Kleur de zelfstandig naamwoorden blauw.

Ons gezin sport graag.

En ik? Ik judo.

Mijn vader kan goed tennissen.

Met z'n allen wandelen we in het bos.

Mijn moeder fietst in de natuur.

Of we gaan zwemmen in het zwembad.

Mijn grote zus zit op turnen.

Sporten jullie thuis ook?

Mijn broertjes voetballen bijna elke dag.

- 5 Welke sporten doe jij graag?
Vul drie werkwoorden in.

Meerdere antwoorden mogelijk.

- 6 Wat doe jij graag in de vakantie?
Vul zo veel mogelijk werkwoorden in.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Ben jij al in beweging geweest?
Wat heb je geoefend?

27

LEERWERKSCHRIFT blz. 25 – 26 – 27

Hoofdstuk 7 Les 7

Taal verkennen

- Ik oefen het herkennen van werkwoorden.

Werkwoord

Een **werkwoord** is een woord dat vertelt wat iemand of iets **doet**.
Of wat er **gebeurt**.

- 1 Welk werkwoord past in de zin?

Kies uit: dansen | help | knopen | waak | knipt

- Ik knip opa af en toe in de tuin.
- Die baby knapt over de grond.
- Die meisjes dansen op de muziek.
- Het waakt vandaag heel hard.
- De mannen knopen aan het huls.

25

- 2 Welk werkwoord hoort bij het plaatje?
Wat zie je op het plaatje?
Vul het woord in.
Vul dan het werkwoord erbij in.

Voorbeeld: de fiets - fietsen

1		de hark	-	harken
2		de shov	-	shoven
3		de schroev	-	schroeven
4		de boor	-	booren
5		de kam	-	kammen
6		de zaag	-	zaagen
7		de bal	-	ballen

26

- 3 Wat kunnen de dieren van tante Jet?
Vul voor elk dier twee werkwoorden in.

Meerdere antwoorden mogelijk.

1	De hond kan		en	
2	De poes kan		en	
3	De vissen kunnen		en	
4	De parkiet kan		en	
5	Krieko kan		en	

- 4 Lees het verhaaltje.

- Orderstraap de werkwoorden.
- Kleur de lidwoorden geel.
- Zet een rondje om de zelfstandig naamwoorden.

Ons gezin sport graag.

Mijn vader kan goed tennissen.

Mijn moeder fietst in de natuur.

Mijn grootmoeder zit op turnen.

Mijn broertjes voetballen bijna elke dag.

En ik? Ik judo.

Met z'n allen wandelen we in het bos.

Of we gaan zwemmen in het zwembad.

Sporten jullie thuis ook?

4 Welke sporten doe jij graag? Vul drie werkwoorden in.

27

- 5 Wat doe jij graag als je vrij bent?
Vul zo veel mogelijk werkwoorden in.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Ben jij al in beweging geweest?
Wat heb je geoefend?

28

LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 25 – 26 – 27 – 28

Lesinhoud

5

Introductie

Je kunt bij deze les een instructiefilmpje inzetten.

- Vraag de leerlingen of ze nog weten wat werkwoorden zijn (woorden die vertellen wat iemand of iets doet of wat er gebeurt). Laat ze een paar voorbeelden noemen.
- Ga naar het digibord en bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Vraag de leerlingen wat je kunt doen met de afgebeelde woorden. Benoem de werkwoorden.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

35

Verwerking

Opdracht 1 De leerlingen vullen bij gegeven afbeeldingen het zelfstandige naamwoord en het bijbehorende werkwoord in.

Maat De leerlingen vullen het goede werkwoord in een zin in. Ze maken daarbij gebruik van de context.

Opdracht 2 De leerlingen maken zinnen met de werkwoorden uit opdracht 1.

Maat De leerlingen vullen bij gegeven afbeeldingen het zelfstandige naamwoord en het bijbehorende werkwoord in.

Opdracht 3 De leerlingen bedenken welke werkwoorden bij bepaalde dieren passen.

Opdracht 4 De leerlingen geven lidwoorden, zelfstandige naamwoorden en werkwoorden in een zin een kleur of zetten er een cirkel om. (*Kan, zit en gaan* zijn ook werkwoorden, maar die hoeven de leerlingen hier nog niet te herkennen.)

Maat De leerlingen onderstrepen in een zin de werkwoorden, geven de lidwoorden een kleur en zetten een cirkel om de zelfstandige naamwoorden. (*Kan, zit en gaan* zijn ook werkwoorden, maar die hoeven de leerlingen hier nog niet te herkennen.) Ze beantwoorden met drie werkwoorden de vraag welke sporten ze graag beoefenen.

Opdracht 5 De leerlingen beantwoorden met een aantal werkwoorden de vraag welke sporten ze graag beoefenen.

Maat De leerlingen geven met werkwoorden aan wat ze graag doen in de vakantie.

Opdracht 6 De leerlingen geven met werkwoorden aan wat ze graag doen in de vakantie.

5

Reflectie

- Controleer aan de hand van de oefening(en) of het leerdoel behaald is. Weten de leerlingen nu wat werkwoorden zijn?
- Laat een aantal leerlingen dingen noemen die zij graag doen in de vakantie/als ze vrij zijn (cheeta-opdracht).
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat de leerlingen het uitlegblok van les 6 nog een keer lezen.

Opdracht 2

Leerwerkschrift Maat

Laat de leerlingen eerst de voorwerpen op de afbeeldingen benoemen en stimuleer ze zinnen te maken als 'Met een fiets kun je ...' / 'Met een kam kun je ...'

Opdracht 4

Dyslexie

Laat een taalsterke leerling het verhaal voorlezen aan een dyslectische leerling. De leerlingen kunnen de opdracht vervolgens samen maken.

Opdracht 5

Taalsterk

Laat taalsterke leerlingen met elk werkwoord een zin maken, of laat ze zelfs een kort opstel schrijven.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 3

De leerlingen kunnen opdracht 3 in tweetallen maken. De leerlingen noemen om de beurt een werkwoord dat bij het dier past. Ze leggen aan elkaar uit waarom zij vinden dat juist dat werkwoord erbij hoort. Als ze het eens zijn, schrijft ieder de werkwoorden op.

Compactroute

Opdracht 2, 3 en 4.

Bewegend leren

Bied de leerlingen een bewegingsactiviteit aan. Deze activiteiten staan in de cockpit.

H7 Les 8

Schrijven

Lesdoel

Schrijven

- De leerling leert hoe hij een gedicht met rijmwoorden schrijft.

Lesvoorbereiding

- Zet les 8 klaar op het digibord.
- Zoek een aantal (kinder)gedichten op rijm in een bundel of op internet. Zorg ervoor dat de gedichten verschillen in lengte en dat het ook verschillende soorten gedichten zijn (grappige, gevoelige, enzovoort)
- Combinatiegroep: print de start- en afsluitopdracht bij deze les.
- Preteaching*: zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- combinatiegroep: printblad Start- en afsluitopdracht

Hoofdstuk 7

Les 8

Schrijven

Ik leer hoe ik een gedicht met rijmwoorden schrijf.

De bijenkoning

Er was eens een koning
Die dol was op ...
Die deed hij op brood en in de thee
Hij maakte er zelfs koekjes ...
Mijn lievelingsdier, zo mompelde hij
Dat is toch zeker wel de ...
Want het goudgele spul dat bijen maken
Vind ik toch zó lekker ...!

- Bekijk de titel van de tekst en de tekening.
Lees de tekst nog niet.

2 Maak de vragen.

- 1 Waar gaat de tekst over, denk je?

over een bijenkoning

- 2 Is dit een verhaal of een gedicht?

gedicht

- 3 Waarom denk je dat?

Meerdere antwoorden mogelijk

3 Lees de tekst.

4 Welke rijmwoorden ontbreken?

- 1 Schrijf de ontbrekende woorden op.

honing

maak

bij

smaken

- 2 Schrijf het rijmschema van het gedicht op.

5 Rijmen de woorden?

- 1 Rijmen de woorden die jij hebt bedacht goed?

- 2 Verbeter de woorden, als dat nodig is.

Vul de rijmwoorden van het gedicht naast elkaar in.

Doe het zo: *koning - honing*

Meerdere antwoorden mogelijk

= koning - honing

= thee - maak

= bij - bij

= maken - smaken

6 Bedenk vier zinnen die op elkaar rijmen.

Meerdere antwoorden mogelijk

7 Wat voor gedicht is het?

Soms vertelt iemand hoe hij zich voelt: blij, verdrietig, verliefd.
Soms zijn gedichten gewoon leuk of mooi om te lezen.

- 1 Wat voor gedicht is dit?

- 2 Wat vind je van het gedicht *De bijenkoning*?

Bijvoorbeeld: een leuk gedicht.

Meerdere antwoorden mogelijk

8 Wat vindt de jury?

Stel je voor: het gedicht *De bijenkoning* doet mee aan een wedstrijd.
De opdracht was: schrijf een gedicht over je lievelingsdier.

- 1 Wat zou de jury van dit gedicht vinden?

Vul drie woorden in.

- 2 Maak met die woorden zinnen.

Meerdere antwoorden mogelijk

Lesinhoud

20

Introductie

- Ga naar het digibord en herinner de leerlingen aan het gedicht in les 3 over de haas die geen konijn was. Vraag wat de leerlingen nog weten over gedichten. Weten ze nog wat een rijmschema is? Bespreek als herhaling het rijmschema van het eerste en het vijfde couplet van het gedicht uit les 3.
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Laat nog enkele andere voorbeelden van gedichten op rijm zien en lees de gedichten voor. Maak (aan de hand van de voorbeelden) duidelijk dat de lengte van een gedicht erg kan verschillen. De zinnen zijn meestal kort, maar het aantal zinnen varieert enorm. Ook het rijmschema kan verschillen (aa-bb-cc-dd, ab-ab, a-b-b-a, enzovoort). Soms rijmen de woorden heel precies. Soms rijmen de woorden minder precies, maar zitten wel dezelfde klanken in de woorden (lopen – bomen).
- Bespreek (aan de hand van de voorbeelden) dat er verschillende soorten gedichten zijn. Soms vertelt iemand in een gedicht hoe hij zich voelt. Soms zijn gedichten gewoon leuk of mooi om te lezen.
- Doe de oefening(en) op het digibord.
- Bekijk samen de opdrachten in het leerwerkschrift. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

Opdracht 1 De leerlingen bekijken de titel van de tekst en de afbeelding.

15

Verwerking

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 2 De leerlingen bedenken waar de tekst over gaat en geven aan waarom het een gedicht is.

Opdracht 3 De leerlingen lezen het gedicht.

Opdracht 4 De leerlingen schrijven de ontbrekende rijmwoorden van het gedicht op en vervolgens het rijmschema.

Opdracht 5 De leerlingen lezen het gedicht nog eens en verbeteren het waar nodig.

Opdracht 6 De leerlingen schrijven een eigen gedicht van vier regels.

Opdracht 7 De leerlingen geven hun mening over hun eigen gedicht en over het gedicht *De bijenkoning*.

Opdracht 8 De leerlingen verplaatsen zich in een jury en schrijven een kort juryrapport over het gedicht *De bijenkoning*.

10

Reflectie

- Laat een leerling het gedicht voorlezen inclusief de aangevulde rijmwoorden. Hebben alle leerlingen dezelfde rijmwoorden bedacht?
- Laat enkele leerlingen hun mening geven over het gedicht. Laat ook enkele leerlingen die de cheeta-opdracht gemaakt hebben, het juryrapport voorlezen. Benadruk het belang van verbeteren.

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat de dyslectische leerlingen het gedicht *De bijenkoning* alvast lezen.

Opdracht 2

Leerwerkschrift Maat

Geef Maat-leerlingen een kopie van het gedicht. Laat ze de rijmwoorden een kleurtje geven en aan de hand van de kleuren het rijmschema ontdekken.

Dyslexie

Laat taalsterke leerlingen het gedicht en de vragen voorlezen. Laat de leerlingen zelfstandig de antwoorden opschrijven.

Opdracht 4

NT2

Welke rijmwoorden kennen de leerlingen in hun moedertaal?

Opdracht 4 tot en met 6

Taalsterk

Laat taalsterke leerlingen nog twee regels bij het gedicht *De bijenkoning* bedenken.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 4 en 5

Vorm tweetallen. De leerlingen maken eerst individueel de opdrachten 1 tot en met 4 (denken). Ook bedenken ze zelf vier zinnen die op elkaar rijmen en schrijven die op. Op het teken vertellen ze om de beurt welke zinnen ze bedacht hebben (delen). Kunnen ze elkaar nog nieuwe ideeën geven? (uitwisselen). Bij opdracht 5 controleren ze dan elkaars zinnen.

Compactroute

Opdracht 1 tot en met 4.

Combinatiegroep

Startopdracht combinatiegroep

De leerlingen maken een rijmpje van twee regels over wat een dier kan (= werkwoord).

Afsluitopdracht combinatiegroep

De leerlingen beoordelen elkaars rijmpjes van de startopdracht.

H7 Les 9

Schrijven

Lesdoel

Schrijven

- De leerling oefent het schrijven van een gedicht met rijmwoorden.

Lesvoorbereiding

- Zet les 9 klaar op het digibord.

Material

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Hoofdstuk 7

Les 9

Schrijven

• Ik oefen het schrijven van een gedicht met rijmwoorden.

Mijn lievelingsdier is een _____

1 Wat voor gedicht wil je schrijven?

Bij de volgende opdrachten ga je een gedicht over je lievelingsdier schrijven. Kies eerst wat voor gedicht je wilt schrijven.

- ☐ een gedicht over hoe je je voelt
- ☐ een grappig gedicht
- ☐ een mooi gedicht

Meerdere antwoorden mogelijk.

2 Maak een woordspin met je lievelingsdier.

Welke woorden passen bij jouw lievelingsdier?

Denk bijvoorbeeld aan wat het dier allemaal kan.

3 Maak zinnen met de woorden uit de woordspin.

Bedenk acht zinnen die op elkaar rijmen. De eerste zin begint met: Mijn lievelingsdier is een ... Schrijf de zinnen in klad hieronder.

Mijn lievelingsdier is een _____

4 Lees je gedicht nog eens en maak de vragen.

- Rijmen de zinnen goed? ja/nee
- Heb je goede zinnen gemaakt? ja/nee
- Zijn je zinnen niet te lang? ja/nee
- Verbeter je gedicht als dat nodig is.
- Schrijf daarna je gedicht in het net op de lijntjes in het boek boven opdracht 1.

[illegible]

LEERWERKSCHRIFT blz. 32 – 33 – 34

Hoofdstuk 7

Les 9

Schrijven

• Ik oefen het schrijven van een gedicht met rijmwoorden.

Mijn lievelingsdier is een _____

1 Wat voor gedicht wil je schrijven?
 Bij de volgende opdrachten ga je een gedicht over je lievelingsdier schrijven.
 Kies eerst wat voor gedicht je wilt schrijven.

- ☐ een gedicht over hoe je je voelt
- ☐ een grappig gedicht
- ☐ een mooi gedicht

2 Maak een woordspin.

1 Zet in het midden je lievelingsdier.
 2 Welke woorden passen bij dit dier?
 3 Denk bijvoorbeeld aan wat het dier allemaal kan.

3 Maak zinnen.

1 Maak de eerste zin in het boek boven opdracht 1 af.
 2 Bedenk dan de tweede zin.
 Hij moet rijmen op de eerste zin.
 3 Gebruik de woorden uit je woordspin van opdracht 2.

Voorbeeld: Mijn lievelingsdier is een slang
 Hij is voor niemand bang

4 Bedenk nog vier zinnen bij het gedicht.
 Gebruik weer je woordspin.
 Schrijf de zinnen in het boek boven opdracht 1.
Let op: de zinnen moeten rijmen.

Voorbeeld: Hij kan heel goed sissen
 Dat geluid kun je niet missen
 Ook glijdt hij heel snel
 Dat komt door z'n gladde vel

34

35

5 Ben je tevreden met je gedicht?
Lees je gedicht nog eens. En let daarbij op het volgende:

- 1 Rijmen de zinnen goed?
- 2 Heb je goede zinnen gemaakt?
- 3 Zijn je zinnen niet te lang?
- 4 Verbeter je gedicht als dat nodig is.

6 Wat kan jouw lievelingsdier niet?

- 1 Vul een paar dingen in.
- 2 Maak er mooie zinnen van.
- 3 Heb je veel tijd?

Probeer de zinnen dan te laten rijmen!

Meerdere antwoorden mogelijk

LEERWERKSCRIFT MAAT blz. 34 – 35 – 36

Lesinhoud

5

Introductie

- Ga naar het digibord en laat de leerlingen het gedicht *De bijenkoning* uit les 8 nog eens lezen. Herhaal nog even kort de kenmerken van gedichten (vaak rijmend, korte zinnen). Bedenk samen met de leerlingen een aantal rijmwoorden. De woorden hoeven niet in het gedicht te passen.
- Bespreek het leerdoel in de leerwerkschriften.

Instructie

- Doe de oefening(en) op het digibord.
- Herhaal kort de term *rijmschema* en laat indien nodig nog wat voorbeelden zien/horen.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

35

Verwerking

Opdracht 1 De leerlingen bedenken wat voor soort gedicht ze willen schrijven over hun lievelingsdier.

Opdracht 2 De leerlingen maken een woordspin met woorden die bij hun lievelingsdier passen. Ze kiezen er een paar uit om te gebruiken in hun gedicht.

Opdracht 3 De leerlingen maken acht rijmende zinnen met de woorden die ze bij opdracht 2 in hun woordspin hebben opgeschreven.

Maat De leerlingen maken de eerste zin in het boek boven opdracht 1 af en bedenken dan een tweede, rijmende zin. Hierbij gebruiken ze de woorden uit de woordspin van opdracht 2.

Opdracht 4 De leerlingen kijken kritisch naar hun eigen gedicht, beantwoorden de vragen erover en brengen zo nodig verbeteringen of aanvullingen aan. Vervolgens schrijven ze hun gedicht in het net op in het boek boven opdracht 1.

Maat De leerlingen schrijven nog vier zinnen bij hun gedicht. Daarbij gebruiken ze weer hun woordspin.

Opdracht 5 De leerlingen schrijven een paar dingen op die hun lievelingsdier niet kan. Als ze genoeg tijd hebben, kunnen ze ook hier een gedicht van maken.

Maat De leerlingen reflecteren op hun gedicht en verbeteren het zo nodig.

Maat opdracht 6 De leerlingen schrijven een paar dingen op die hun lievelingsdier niet kan. Als ze genoeg tijd hebben, kunnen ze ook hier een gedicht van maken.

5

Reflectie

- Laat enkele leerlingen hun gedicht voorlezen. Hebben ze goede, rijmende zinnen gemaakt? Laat andere leerlingen aangeven welke woorden rijmen en of ze een rijmschema kunnen ontdekken.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Opdracht 1 tot en met 4

Taalsterk

De taalsterke leerlingen mogen ook een heel ander onderwerp bedenken voor hun gedicht. Ook hoeven ze niet per se eerst een woordspin te maken.

Leerwerkschrift Maat

Een Maat-leerling kan volstaan met zes regels in plaats van acht. Ook kun je de leerlingen eerst laten rijmen met de woordspin-woorden, voordat ze rijmende zinnen bedenken.

Dyslexie

Geef een dyslectische leerling meer tijd voor het schrijven van het gedicht. Als het af is, kan hij het gedicht voorleggen aan een taalsterke leerling.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 2 tot en met 4 leerwerkschrift en opdracht 2 tot en met 5 leerwerkschrift Maat

De leerlingen schrijven in tweetallen een gedicht.

Eerst kiezen ze samen een dier.

Vervolgens noemen ze om de beurt een woord voor hun woordspin. Ze leggen aan elkaar uit, waarom zij vinden dat juist dat woord erbij hoort. Pas als ze het eens zijn, schrijven ze het woord op. Leerling 1 bedenkt de eerste zin. Leerling 2 bedenkt een zin die daarop rijmt. Dan wisselen ze van rol. Opdracht 4 (leerwerkschrift) of 5 (leerwerkschrift Maat) wordt daarna nog gezamenlijk gemaakt.

Compactroute

Opdracht 1 tot en met 4.

Lesdoelen

Dit kan ik nog

- De leerling herhaalt samenstellingen uit blok 2.

Dit kan ik nu

- De leerling herhaalt het herkennen van werkwoorden.

Lesvoorbereiding

- Print voor iedere leerling het scoreblad
Taal verkennen of gebruik het groeischrift.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- groeischrift of scoreblad Taal verkennen

Ontwerpend en onderzoekend leren

Werk je met de projectmap, dan kun je deze les vervangen door stap 2 van project 4.

Hoofdstuk 7 Les 10

Taal verkennen

Dit kan ik nog

- Ik herhaal samenstellingen uit blok 2.

Dit kan ik nu

- Ik herhaal het herkennen van werkwoorden.

Dit kan ik nog

1 Welke woorden zijn samenstellingen?

Kies de goede antwoorden.

- ☒ het beeldscherm
- ☒ het zebrapad
- ☒ de hondenmand
- ☒ de pootafdruk
- ☐ het textiel
- ☒ de jaarkaart
- ☐ verandering

2 Welke woorden zijn samenstellingen?

Onderstreep de samenstellingen.

Let op: er zijn twee zinnen zonder samenstelling.

- Het was prachtig zomerweer.
- Karin zat in de tuinstoel te lezen.
- Bart speelde in de zandbak.
- De koffie in het kopje van mama was koud geworden.
- Ze zat ook te lezen in een spannend leesboek.
- Op het grasveld lag een bal.
- Daar lag een kat al een kwartier naar te kijken.

35

3 Welk woord past in de zin?

Let op: je houdt twee woorden over.

Kies uit: boekenkast | fietsbel | schooltas | boekenplank | fietsband | ijsbeer | bosmuis

- Een tas voor school is een schooltas.
- Een muis in het bos is een bosmuis.
- Een bel voor je fiets is een fietsbel.
- Een beer op het ijs is een ijsbeer.
- Een kast voor je boeken is een boekenkast.

Dit kan ik nu

1 Welke woorden zijn werkwoorden?

Onderstreep de werkwoorden.

- De moeder van Tanja krijgt een sms.
- 'Ze hebben drie kaartjes voor ons!'
- Devi staat bij het theater.
- 'Schiet op, Tanja!'
- 'We zitten vlak bij Paul en Ennel'

36

2 Welke woorden zijn werkwoorden?

Kies de goede antwoorden.

- ☐ presentator
- ☒ krijgt
- ☒ brengen
- ☒ spreken
- ☒ wil
- ☒ fietsen
- ☐ krijger

3 Welke woorden zijn werkwoorden?

Lees de zinnen. In elke zin staan twee vetgedrukte woorden.

Eén woord is een werkwoord, het andere is een zelfstandig naamwoord.

- Kleur het werkwoord groen.
- Kleur het zelfstandig naamwoord blauw.

Ik fiets rondjes op mijn nieuwe fiets.

Met een zaag zaag ik die plank zo doormidden.

Zij fluiten op verschillende fluiten.

Kam je fijn met die nieuwe kam?

We scheppen een kuil met grote scheppen.

37

Lesinhoud

5

Introductie

Je kunt bij deze les een instructiefilmpje inzetten.

- Bespreek kort wat de leerlingen deze week geleerd hebben over werkwoorden. Herinner ze ook aan het onderwerp van twee blokken geleden: samenstellingen.
- Ga naar het digibord en doe de oefening(en).

Instructie

- De leerlingen maken zelfstandig de zelftest Taal verkennen. Bespreek de opdrachten met de leerlingen. Ga niet in op de inhoud.

35

Verwerking

Dit kan ik nog

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 1 De leerlingen geven aan welke woorden samenstellingen zijn.

Opdracht 2 De leerlingen zoeken de zinnen met een samenstelling erin en onderstrepen de samenstellingen.

Opdracht 3 De leerlingen kiezen de samenstelling die goed in de zin past en schrijven deze op.

Dit kan ik nu

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 1 De leerlingen onderstrepen het werkwoord in een zin.

Opdracht 2 De leerlingen geven aan welk woord een werkwoord is.

Opdracht 3 De leerlingen geven van twee dikgedrukte woorden in een zin aan of het een werkwoord of een zelfstandig naamwoord is.

5

Reflectie

- Bespreek de opdrachten met behulp van het digibord. Laat de leerlingen de resultaten invullen in het groeischrift of op het scoreblad Taal verkennen. Laat ze de grafiek bijwerken, zodat ze hun vorderingen kunnen zien.

Extra instructie / differentiatie

Taal verkennen Pitstop

Dyslexie

Geef de dyslectische leerlingen meer tijd. Eventueel kunnen ze de test in een aparte ruimte maken.

Compactroute

Alle opdrachten.